

Výzbroj a výstroj

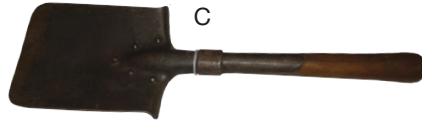
1 Na obrázcích je vyobrazeno několik částí z výzbroje a výstroje. Pojmenujte je:

A

B

C

D

A

B

C

D

2 Zhlédněte video a porovnejte výstroj legionářů. Určete, o jakého legionáře se jedná (ruský, francouzský, italský):

A

B

C

3 Ve dvojici vytvořte či vyhledejte definici pojmů:

STEJNOKROJ:

PLYNOVÁ MASKA:

SUMKA:

IDENTIFIKAČNÍ ZNÁMKA:

4 Vpravo na obrázku vidíte ruského legionáře. Vymyslete k tomuto obrázku krátký příběh:

Deníky a korespondence

1 Přečtěte si následující texty a odpovězte na otázky:

„... v zákopech postupujeme vpravo, asi směrem k Mohyle. Má půlrota jde zákopy, já zpočátku s ní, ale brzy je mi to pomalé, a proto vyskakují na zákopy a v prostoru mezi první a druhou linií jdu rychleji. Padlí leželi v zákopech i na nich. Jeden náš padlý, jak jsem jej v rychlosti spatřil, se mi zdál povědomým. Ležel těsně před překážkami druhé linie rakouské, obličejem k zemi, u náspe spojovací chodby. Puška ležela opuštěna stranou. Levou rukou se držel za čelo. Až po čtrnácti dnech jsem si uvědomil, že to byl můj bratr František z druhé rot, když jsem se určitě dověděl, že padl. Připomněl jsem si též, jak byl před útokem tesklivý, upamatoval jsem se na dlouhý a bolestný jeho pohled, když mne míjel ráno 2. července na cestě k ‚Marusje‘. Cítil jsem jeho stisknutí ruky.“

„Dělostřelectvo hučí na obou stranách. Do zákopů, nad ně a kolem nich padá železo. Kuličky šrapnelů se sypou jako hrách. Granáty zvoní ve vzduchu. Rvou na zemi zelený koberec, trhají drátěné překážky, zavalují zákopy. Jejich střepiny bzučí jako rozdrážděný roj. Rvou lidská těla, metají vysoko dříví úkrytů a hnáty bojovníků. Je devět. Vyrážíme. Mezi prvními Frantík Kutlvašrů. Naposledy. Rána do čela. Jeho předtucha se tak brzy splnila. Nemohu mu odebrat fotografie a ostatní věci a odevzdat je. Není čas. Kupředu!“ Tak padl v prvních minutách bitvy střelec František Kutlvašr.

A O čem ukázky vypovídají (stručně shrňte)?

B Obě ukázky poukazují na konkrétního střelce. O koho se jedná?

C Popište bitevní vřavu. Jak na vás působí popis bitvy?

D S kterou osobností a historickou událostí je spojeno jméno K. Kutlvašra?

2 Zhlédněte video a napište důvody vstupu vojáka do československých legií:

3 Zahrajte si na historika. Vyhledejte, zda vaši předkové sloužili v československých legiích nebo vypátrejte legionáře (jeho potomky) ve svém okolí. Výsledky hledání představte spolužákům (Pomocné webové stránky: www.legie100.com/krev-legionare/ a www.vuapraha.cz/fallensoldierdatabase/):

Beletrie a film

1 Přečtěte si následující ukázkou a odpovězte na otázky:

„Poslušně hlásím, pane majore,“ odpověděl Švejk, „že inženýrem nejsem, ale ordonancí 11. marškompanie 91. regimentu. Upadl jsem do našeho zajetí. To se stalo takhle, pane majore...“

„Cože?“ zařval major Wolf.

„Poslušně hlásím, pane majore, že se to má takhle...“

„Vy jste Čech,“ řval dál major Wolf. „Vy jste se převlékl do ruské uniformy.“

„Poslušně hlásím, pane majore, že to všechno úplně souhlasí. Já jsem opravdu rád, že pan major se hned vžil do mé situace. Možná, že už naši někde bojují, a já bych tady zbytečně proflákal celou vojnu. Abych jim to, pane majore, ještě jednou popořadě vysvětlil.“

„Dost,“ řekl major Wolf a zavolal na dva vojáky s rozkazem, aby ihned toho muže odvedli na hauptvachu, a sám ještě s jedním důstojníkem ubíral se pomalu za Švejkem, přičemž rozhazoval v rozhovoru s důstojníkem rukama. V každé jeho větě bylo něco o českých psech a zároveň z jeho řeči vycitoval druhý důstojník velkou radost majorovu, že svým bystrozrakem objevil jednoho z těch ptáčků, o jejichž velezrádné činnosti za hranicemi vydávány byly již po kolik měsíců velitelům vojenských částí tajné rezerváty, že totiž je zjištěno: jak někteří přeběhlíci od českých regimentů, zapomínajíce na svou přísahu, vstupují do řad ruského vojska a slouží nepříteli, prokazujíce mu zejména platné vyzvědačské služby.

A Jak na základě úryvku vnímáte českého vojáka? Chce se mu do boje?

B Ve které části úryvku se poukazuje na československé legionáře?

C Vysvětlete pojem „švejkovina“.

D Porovnejte postavu Švejka s postavou československých legionářů.

2 Zhlédněte video a odpovězte správně na výroky o československých legionářích:

Nacistický a komunistický režim pravdivě informovaly o legiích.

ANO / NE

Legionáři neovlivnili vznik nového československého státu.

ANO / NE

Legionáři pomohli v bitvách 1. světové války.

ANO / NE

Na Sibiři byli legionáři přepadáváni různými skupinami.

ANO / NE

Legionáři chtěli v Rusku zůstat a svrhnout bolševický režim.

ANO / NE

Morálka legionářů nebyla vždy vysoká.

ANO / NE

Carový poklad legionáři nepředali.

ANO / NE

Přes 19. století k Velké válce

- 1 Období modernizace začalo za vlády syna Marie Terezie. Jak se dotyčný panovník jmenoval?

- 2 Důsledkem revoluce v roce 1848 bylo zrušení roboty. Vyhledej význam pojmu „robot“:

- 3 Období národního obrození v českých dějinách způsobilo mnoho změn. Podněty k mnohým z nich vzešly od vlastenců. Zamyslete se a vyberte, které jmenované osobnosti se mohly setkat:

A JOSEF DOBROVSKÝ A KAREL VI.

B KAREL JAROMÍR ERBEN A LEONARDO DA VINCI

C FRANTIŠEK JOSEF I. A BOŽENA NĚMCOVÁ

- 4 Prohlédněte si obrázky a napište, co z období 19. století používáme i v současnosti:

A

B

C

- 5 Jakou rychlostí směla jezdit auta po silnicích na počátku 20. století (před 1. světovou válkou)?

A NEJVÝŠE 50 KM/H

B KOŇSKÉHO KLUSU

C LIDSKÉ CHŮZE

- 6 Vepište do okének událost a dobu, kdy k ní došlo. Události seřadte chronologicky:

1848	SJEDNOČENÍ NĚMECKA	ZA CÍSAŘE FERDINANDA I.	ZRUŠENÍ ROBOTY	1871	1914
------	--------------------	-------------------------	----------------	------	------

ATENTÁT V SARAJEVU	1867	VZNIK RAKOUSKA-UHERSKA	ZÁŘÍ 1848
--------------------	------	------------------------	-----------

Italské legie

1 Zhlédněte video a popište názor rakousko-uherského důstojníka na legionáře:

2 Přečtěte si ukázkou z armádního rozkazu z 22. září 1918.
Jaký je rozdíl mezi zprávou a pohledem rakouského důstojníka ze cvičení 1?

„Na jih od Naga napadly včera za svítání po prudké dělostřelecké přípravě, hlavně plynovými bombami, dva oddíly nepřátelské výšinu 703 na Doss'Altu (...). Neochvějně oddíly šesté divise československé, které uhájily onu posici, se bránily s obdivuhodnou chrabrostí: obchvatný útok byl překažen a odražen oddílem kulometů, vyrazivším ze zákopů (...). Odpoledne dobyly útočné hlídky zpět místa hlídky a tak úplně obnovily původní posici.“

3 Italští legionáři se věnovali také zábavě. Příjemně strávenými chvílkami bylo scházení se u společenských her. Uhodněš, které hry byly nejoblíbenější?

K _ Ž _ _ _ Y K _ R _ Y D _ _ A _ _ O F _ T _ _ L

4 Prohlédněte si obraz od Břetislava Bartoše a vytvořte příběh, který přiblíží zobrazenou situaci:

Rota Nazdar

1 Vyluštěte křížovku:

A Místo atentátu na Františka Ferdinanda d'Este v roce 1914.

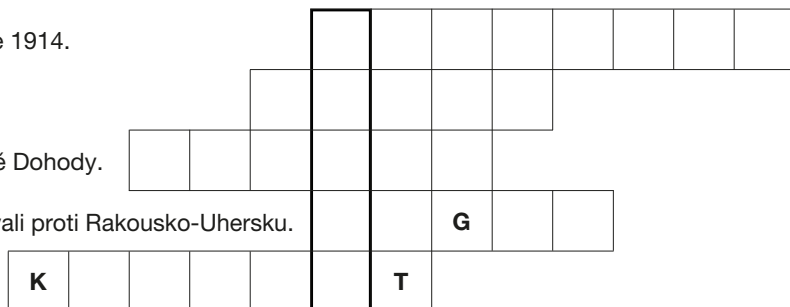
B Poslední habsburský císař u nás.

C Země, která vstoupila do války v roce 1915 na straně Dohody.

D Označení československých dobrovolníků, kteří bojovali proti Rakousko-Uhersku.

E Český zahraniční ...

(centrum zahraničního odboje z roku 1915)

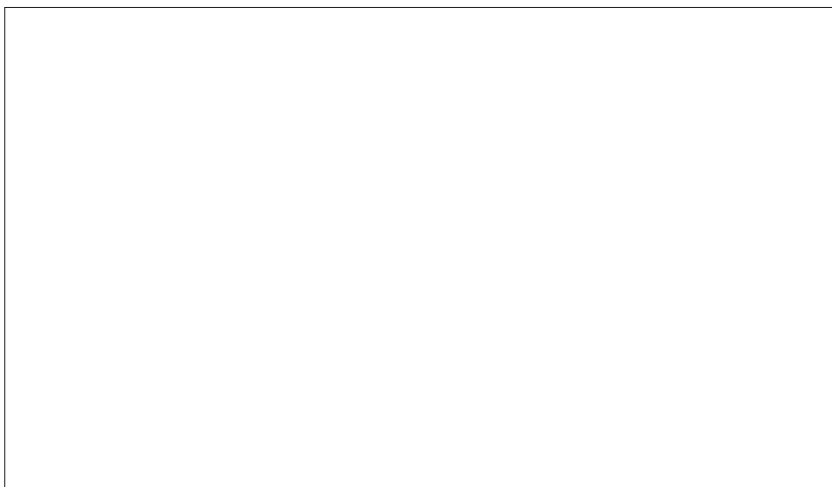

Velitelem roty Nazdar byl francouzský důstojník **Marie Léon Joseph**

2 Rota Nazdar se vyznačovala vlastním praporkem. Namaluj tento praporek podle jeho popisu:

Praporek byl vyroben z červené látky. Obvod praporku lemovala stříbrná šňůrka s třásněmi. Na látce se vyjímal český lev s korunkou. Legionáři ho často připevňovali na pušku k hlavní nebo bodáku.

3 Rota Nazdar byla součástí praporu, jehož označení zjistíš vyluštěním písmena napsaného azbukou:

ROTA NAZDAR BYLA SOUČÁSTÍ PRAPORU:

4 O čem byl dopis odeslaný francouzským legionářem mamince?

Hygiena

1 Doplň cvičení pomocí slov níže:

„Při takových manévrech jsme si vařili vždy sami; každý dostal _____, maso s rýží i _____ (ale tu jsme si musili natrhatí sami, když jsme šli kolem zahrádky), kousek sýra nebo _____, po obědě půl litru vína a _____
Rota Nazdar měla svou vlastní kuchyni s českými _____ a s českou _____.“

KUCHARI

KÁVU

POLÉVKU

ZELENINU

ZAVAŘENINU

STRAVOU

2 Rozhodni ANO / NE:

Na lodích chodili legionáři většinou v plavkách. ANO / NE

Vojáci neprali oblečení v mořské vodě. ANO / NE

Na palubě lodí byly zbudovány bazény k osvěžení. ANO / NE

Na lodi President Grant mohli vojáci vstávat v deset hodin. ANO / NE

V ubytovacím prostoru se nesmělo kouřit ani jíst. ANO / NE

Vojáci se stravovali v jídelně společně s důstojníky. ANO / NE

3 Ve dvojici vytvořte či vyhledejte definici pojmů:

KAŠEVAR: _____

EŠALONY: _____

JAZYK: _____

GULÁŠKANÓN: _____

BAKLÁŠKA: _____

ŠTĚKAČKA: _____

BŘÍZA: _____

TĚPLUŠKA: _____

4 Prohlédněte si obě fotografie a popište, co zachycují:

Zborov

- 1 Zjistěte, kdy se odehrála bitva u Zborova. Vyhledejte na mapě stát, na jehož území se dnes bojiště nachází:

Bitva proběhla dne _____ na území dnešní/ho _____

- 2 Prohlédněte si obrázek a zjistěte, jaké terénní úpravy prováděli vojáci rakousko-uherské armády u Zborova. Zároveň se zamyslete, proč jsou na fotografii českoslovenští legionáři a nikoli rakouští vojáci:

- 3 Po zhlédnutí videa napište k bodům jejich spojitost s bitvou:

PORUČÍCI S. ČEČEK A O. HUSÁK:

3 500 ČECHOSLOVÁKŮ:

4 000 ZAJATCŮ:

- 4 V bitvě bojovaly všechny tři pluky Československé střelecké brigády. Do jejich čela se u Zborova nepostavil žádný legionář, nýbrž ruský plukovník. Jeho jméno je ukryto pod jednotlivými číslicemi:

TROJKA = 1 2 3 4 5 6 VLK = 7 8 9 OSKAR = 3 9 5 6 2 NOS = 0 3 9

RUSKÝ PLUKOVNÍK

1	2	3	4	6	0	3	7
---	---	---	---	---	---	---	---

Vjačeslav Platonovič

--	--	--	--	--	--	--	--

- 5 Výroční den bitvy u Zborova se zapsal do českých dějin natolik, že byl po 28. říjnu druhým nejvýznamnějším státním svátkem nové republiky. Co se v tento den slavilo?

1 Vyřešte osmisměrku a doplňte téma pracovního listu:

Y N S C S K M Ú L L A V
B O T Y U A Y S A A R R
Á V R T M R Š T A R E A
R O T A K D S A T Ó V K
O L K Š Y R A V O T O Ý
K I T A P O P A P Í L R
C S O L O N L R E V U E
G U N G A N Ó T C K C K
K R K L L E G I E A E A
Z B O R O V D L T O R H

AREA	KRK	ŠATY
BOTY	KVÓTA	TOVARYŠ
BRUSILOV	LEGIE	TÓRA
CAR	LITR	ÚL
CSOL	LÍPA	ÚSTAVA
CUKR	MYŠ	REVOLUCE
DRAK	OKNO	REVUE
DRON	OPATI	VAL
GÓL	REK	VRAK
GUNGAN	ROTA	ZBOROV
HROT	SNY	
KORÁBY	SUMKY	

2 Zhlédněte video a odpovězte otázky:

A KDO MĚL PŘED LEGIONÁŘI CARSKÝ POKLAD?

B JAK LEGIONÁŘI VYUŽILI CARSKÝ POKLAD?

C CO SE S CARSKÝM POKLADEM STALO?

3 Přečtěte si následující úryvek a odpovězte na otázky:

„Vzhledem k odchodu československého vojska z Irkutska komise podle svého usnesení ze dne 26. února přejala od smíšené ochrany všechny vagony s ruským zlatem, a to 10 amerických vagonů (až na jeden po 520 bedničkách nebo pytlících) a 8 obyčejných vagonů nákladních po 220–260, celkem 5143 bedniček a 1678 pytlíků se zlatem.“

A KOLIK VAGÓNŮ PŘEJALA KOMISE DO SMÍŠENÉ OCHRANY?

B KOLIK BYLO CELKEM BEDNIČEK ZLATA?

4 Představte si carské zlato a nakreslete ho:

Od cara k Leninovi

1 Vyluštěte křížovku:

A Jméno první československé legionářské roty ve Francii

B Vůdce bělogvardějců – admirál

C Dopravní prostředek legionářů v Rusku

D Dočasná vláda

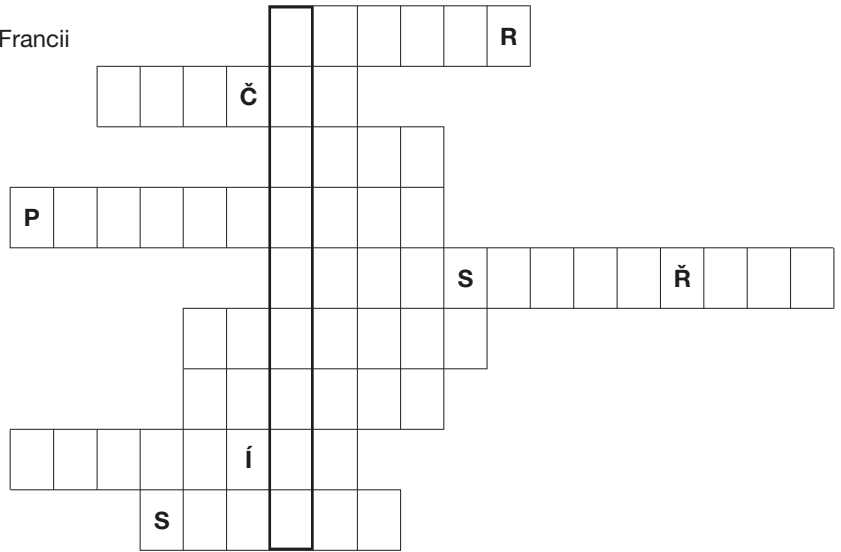
E Název magistrály, po které cestovali čs. legionáři

F Jméno svrženého ruského cara v roce 1917

G Nejvýznamnější bitva čs. legií v Rusku (2. 7 1917)

H Vojenský útok

I Zastupitelské orgány v SSSR

Památník postavený pro československé legionáře se nachází v Praze

2 Přřadte příslušnou událost k datu na časové ose. U událostí týkajících se československých legií příslušné okénko vybarvěte:

ZAČÁTEK 1. SV. VÁLKY	VELKÁ ŘÍJNOVÁ REVOLUCE	ÚNOROVÁ REVOLUCE	BREST-LITEVSKÝ MÍR	BITVA U ZBOROVA
VZNIK ČESKOSLOVENSKA	POSLEDNÍ ČESKOSLOVENSKÝ TRANSPORT ZE SIBIŘE	VZNIK PRVNÍ ČESKOSLOVENSKÉ BRIGÁDY		
28. 6. 1914	7. 4. 1916	8.–12. 3. 1917	2. 7. 1917	
7. 11. 1917	3. 3. 1918	28. 10. 1918	2. 9. 1920	

3 Po zhlédnutí videa zapište místa, kde byli českoslovenští legionáři napadeni sověty.

A _____

B _____

C _____